

FORSTÅELESRAMME BESLUTNINGSFORSLAG B34

PRÆCISERING OG UDDYBNING AF
BESLUTNINGSFORSLAG B34 MED TILHØRENDE
BEMÆRKNINGER

TAAGF Administrationen

December 2019

PRÆCISERING AF B34 MED TILHØRENDE BEMÆRKNINGER

Den gensidige forsørgerpligt, og den deraffølgende ægteskabsafhængighed, blev skabt i 1925-26, og tiderne, samfundet og familiens sammensætning har forandret sig meget siden dengang. Loven var dengang tiltænkt, at skulle beskytte den hjemmegående hustru og børnene, mod at manden brugte sin løn udenfor husstanden, og den blev skabt i en tid, hvor manden stod for indtjeningen, og hustruen passede familien, hus og hjem. Loven og dens principper lever i dag, i 2019 stadig i bedste velgående, men i vores, ellers så moderne samfund, er den diskriminerende, fattigdomsskabende, asocial og rammer skævt i samfundet, blandt andet fordi den kun rammer i de familier/ hustande, som består af mindst en ydelsesmodtager - og dog alligevel ikke er gældende for alle ydelsesmodtagere. Det er kun udvalgte offentlige ydelser, der er omfattet af denne lov, og det er ikke, gennemsigteligt og logisk, hvordan man har vurderet disse betingelser for, at være underlagt loven, idet man både kan være omfattet med en aktiv og med en passiv ydelse, samtidig med at flere andre ydelsesformer er undtaget loven og dens principper.

Gensidig Forsørgelsespligt rammer alle! Alle, der er gift/samboende vil blive ramt af den gensidige forsørgelsespligt - uanset, om det er en ægtefælle, en samlever eller blot en god ven, du deler din bolig eller husholdning med. Enlige ydelsesmodtagere, er også underlagt loven, hvis de har egen skattepligtig indkomst, udover den offentlige ydelse, og DU vil også blive ramt af den gensidige forsørgelsespligt, om ikke før - så, senest når, du når din folkepensionsalder.

Loven om ægteskabets retsvirkning har eksisteret siden den 18. marts 1925, og i §2 står der at: "Det påhviler mand og hustru gennem pengeydelse, gennem virksomhed i hjemmet, eller på anden måde, at bidrage, hver efter sin evne, til at skaffe familien det underhold, som efter ægtefællernes livsvilkår, må anses for passende. Til underholdet henregnes, hvad der udkræves til husholdningen og børnenes opdragelse, såvel som til fyldestgørelse af hver ægtefælles særlige behov." Denne lov er fra velfærdssamfundets spæde barndom - en tid, hvor sammensætningen af samfundet, og familierne unægtelig så noget anderledes ud, end i dag.

Hvorfor skal en kvinde eller en mand i dag, forsørges af sin samlever/ ægtefælle? Det er ikke kun uværdigt - det er også utidssvarende og diskriminerende, og lovens principper følger

ikke samfundets generelle udvikling i forhold til familiemønstre, den pågående politiske dagsorden og kamp for ligestilling, ligebehandling, og den økonomiske udvikling generelt i samfundet, hvor en husholdning/ familie i dag, ofte er baseret på to løbende indtægter.

Loven om gensidig forsørgerpligt og ægtefælleafhængighed skal fjernes, så alle borgere i Danmark, uanset status, og livssituation, kan få deres økonomiske selvstændighed tilbage, og dermed også retten til, at kunne råde over egen personlig indkomst. Vi er deslige bevidste om, at der er en del samspilproblematikker i forhold til, hvilke ydelser man modtager og tildeles, og om borgeren er tildelt en passiv eller en aktiv ydelse, om borgeren samtidig er tilkendt f.eks arbejdsskadeerstatninger, har egne tillægspensioner, forsikringer mm, samt hvordan man, hos myndighederne, ser på - og fortolker den enkelte borgers situation ifht. bl.a. samlivsstatus. Samspilproblemerne rækker langt udover beskæftigelses- og socialområdet, og dette er med til, at tydeliggøre lovens kompleksitet og vidtrækkende afledte effekter, på både borgere, samfund og statskasse.

Vi vil iøvrigt, gerne her præcisere, at vi i TAAGF, ligesom bl.a. kommunerne, Udbetaling Danmark, pensions- og forsikringsselskaberne, AES m.fl. betragter begrebet gensidig forsørgerpligt, som netop, at være lig med ægtefælleafhængigheden. Det er - og har været, implicit for os, hele vejen frem mod folketingsalen, at disse to begreber ikke kan skilles ad, omend det oprindelige borgerforslag kun anvender den ene betegnelse. Om dette er retsligt og sprogligt korrekt, lader åbenbart til, at være et fortolkningsspørgsmål - også blandt Beskæftigelsesudvalgets egne medlemmer og ordførere. Vi mener dog ikke, at det i sig selv er en argumentation for, at borgerforslaget er både ikke-gennemarbejdet, misvisende og forfejlet i dets ordlyd. Vi ved præcist, hvad vi mener, og det er ikke fremmede for et bredt samarbejde, at bruge denne retorik i en 1. behandling i Folketingssalen, idet det jo også fremgik tydeligt, at alle, på trods af ovenstående, havde en klar holdning til sagen. Vi kalder det politiske drillerier, men vil samtidig sætte pris på, at sagen belyses så sagligt og korrekt som muligt.

Borgerforslaget handler IKKE om højere ydelsessatser og flere penge - det handler om, at vi ønsker, at ægtefælleafhængigheden skal afskaffes, da den, ihvertfald ikke længere, afspejler samfundets generelle udvikling i 2019, og fordi den forhindrer, at mennesker flytter sammen i kærlighedens og familiens navn. Mennesker på offentlige ydelser, fravælger i dag bevidst

eller af nød, parforhold og familie og børn, og det er ikke optimalt i et land, der i fremtiden kommer til at mangle hænder og arbejdskraft, og hvor børnefødeligheden i forvejen er lav, og kvinderne generelt ældre, når de får børn. Det er ikke en gevinst for Danmark på den længere bane, og slet ikke, når vi samtidig ved, at ældrebyrden stiger markant i den nærmeste fremtid. Dette scenarie, kunne en afskaffelse af den gensidige forsørgerpligt og ægtefællesafhængigheden hjælpe med til, at ændre på.

Og så henholder vi os desuden til det faktum, at det for de berørte grupper, ikke kan betale sig at arbejde og yde en ekstraordinær indsats i Danmark, hvis man er rask og arbejdende samlever eller ægtefælle, til en syg, ældre eller ledig. Vi ønsker derfor optimalt, en afskaffelse for alle, uanset om de lever alene, er samboende eller gifte/ lever i registrerede partnerskaber, eller om de varigt eller midlertidigt modtager en offentlig ydelse. Men vi er naturligvis indstillet på, at samarbejde omkring en evt. belysning af den samlede sag, og at der ved belysning af alle de kendte samspilsproblematikker, der er, også kan lægges op til en anden og lempeligere måde at "frigøre" dele af de ydelsesramte borgere på. En afskaffelse skal naturligvis give både mening, øget incitament, og være til økonomisk fordel for både borgere, samfund og stat, men den skal også tilgodese de danske værdier om retfærdighed, værdighed, ansvar og solidaritet. Vi lægger derfor op til, at alle borgere i Danmark skal have ligeret til, at kunne leve et værdigt liv, uden at de helt eller delvist skal miste deres indkomst og eksistensgrundlag, og leve i ensomhed og økonomisk kaos. Man skal som syg, ledig eller ældre, ikke kunne tvinges til, at leve alene eller i ydmygelse pga. økonomisk afhængighed, og dermed efterlades uden reel mulighed for selv, at kunne indrette og udfolde sit liv, som man ønsker - og slet ikke fordi, at man er blevet syg, har nået folkepensionsalderen eller er blevet uforskyldt ledig. Men sådan er det desværre med ægtefællesafhængigheden og den gensidige forsørgerpligt - den rammer alle i Danmark, senest i forbindelse med folkepensionsalderen. Det er ikke værdigt for borgerne, og det er ikke værdigt for Danmark - og det er, ej heller logisk, at den skal ramme nogen og ikke andre. Vi må starte med, at alle borgere i Danmark stilles lige for loven, i forhold til rettigheder og forpligtelser.

Når voksne mennesker i dag vælger parforholdet til, er det ofte et aktivt valg, fordi vi jo sagtens kan leve alene uden en partner, og det gør mange, i perioder af deres liv f.eks i forbindelse med uddannelse, skilsmisse og separation, udenlandsophold mm. Vi uddanner

os, og flytter os rundt gennem hele livet - og mange lever i konstellationer, som end ikke fandtes tilbage i 1920'erne. Derfor er det i dag, også ofte - og udelukkende kærligheden, og måske et ønske om, at skabe en familie og leve i et fællesskab, der er afgørende for beslutningen om at være to (eller flere). I 1925 var det ikke et valg, for de fleste. Det var en nødvendighed bl.a. fordi mange kvinder ikke havde nogen uddannelse, og blev gift meget unge. Det handlede snarere om overlevelse og tradition - og om, at kun få kvinder kunne klare sig alene uden indtægt fra en mand. Det var datidens vilkår, ikke et valg! Men i dag forventer ingen, at skulle forsørge hinanden, fra den dag de flytter sammen. I 2019 lever danskerne i helt andre og mere farverige familiekonstellationer, og vi ser også mange helt nye familieformer dukke op f.eks. bofællesskaber, regnbuefamilier og registrerede partnerskaber samt sammenbragte familier med både sær- og fællesbørn. I dag lever mange i samliv, hvor de meget bevidst, ikke ønsker, at indgå ægteskab, og andre vælger at leve hver for sig, trods ægteskab.

I dag har alle de samme muligheder for uddannelse og skolegang, og livet i Danmark anno 2019 er baseret på, at man skal kunne klare sig selv, og at man skal være ansvarlig for sit eget liv med forpligtelser og rettigheder - også økonomisk. Også samtidig er det en nødvendighed med 2 indtægter, hvis man vælger at leve sammen i en familie. I 2019 lever langt de fleste mennesker med egen og adskilt økonomi, og med forskellige særlige forhold, ægtepagter mm. I dag, er vi ikke længere nødt til at gifte os og skulle sætte børn i verden, for at sikre overlevelsen af næste generation. Langt de færreste mener vel, at det er værdigt (og tidssvarende), at skulle gå tiggergang hos en samlever, bo- eller ægtefælle, for at bede om økonomisk støtte til sit eget (og måske særbørns) underhold, blot fordi man er blevet ledig, syg (på førtidspension) eller er gået på folkepension, og dermed modtager enten en aktiv eller en passiv forsørgelse, igennem det offentlige ydelsessystem? Uanset hvilken offentlig løbende ydelse (aktiv eller passiv forsørgelse/ varig eller midlertidig) du modtager i Danmark, er der tale om en skattepligtig indkomst, og derfor betaler du den samme procentvise skat, som du har gjort, mens du var i arbejde - altså før og optil du blev ydelsesmodtager. Så hvorfor tillader vi så, at disse borgere skal underlægges en lov om gensidig forsørgerpligt og ægtefælleafhængighed fra 1925, blot fordi de er blevet ramt af en social omstændighed i deres liv? De raske arbejdende borgere rammes jo ikke af den samme lov, og det skaber stor ulighed, diskriminerer og rammer skævt i samfundet. Den gensidige forsørgerpligt passer ikke ind i vores samfundsstruktur, og måde at leve på,

længere. Så hvorledes forklares det, at borgere skal forsørge hinanden økonomisk - også som samboende, når f.eks. arve- og skatteregler ikke følger med?

Vi kender alle ægteskabets retsvirkning og ægteskabsloven, men det argument kan ikke bruges, når også samlevende og reelt enlige rammes af den gensidige forsørgerpligt, pga af egne og/ eller samlevers indkomst, f.eks. erhvervsevnetabs erstatninger, lønindkomst eller egne opsparede pensionsmidler. Hvorfor skal voksne borgere i Danmark, som betaler sin skat (også af de offentlige ydelser, erstatninger mm.), modregnes i deres offentlige ydelse, fordi de enten varigt eller midlertidigt, er bragt ud af kurs f.eks. i forbindelse med svær sygdom, ulykke, ledighed, alder eller personlige og ulykkelige forhold? Men sådan er det desværre med den gensidige forsørgerpligt! Den rammer alle borgere i Danmark, senest ved folkepensionsalderen, og det ønsker vi, at kæmpe for, afskaffes.

Samlever-begrebet i Danmark, kan iøvrigt forstås forskelligt, alt efter, hvem og hvilke myndigheder, der skal fortolke, og hvem der skal have glæde af det. Begrebet bruges oftest af myndighederne, når man deler bolig med en person over 18 år, som man teoretisk set, kan eller ville kunne indgå ægteskab eller registreret partnerskab med. Andre steder fortolkes begrebet, som den eller de man deler cpr.adresse med. I realiteten vil det sige, at det kun er ganske få personer man kan dele bolig med, uden at blive betragtet som samlevende f.eks. en forælder, et voksent barn, en bedsteforælder, eller en bror/søster. At fætre/kusiner ikke er inkluderet, skyldes, at det i Danmark stadig er muligt, at gifte sig med en fætter/kusine.

Man kunne her argumentere for, at den gensidige forsørgelsespligt faktisk er imod loven fra 1925, fordi man i fortolkningen, netop fratager den ene part muligheden for, at kunne bidrage til familiens underhold, gennem de reform-gennemførte økonomiske sanktioner, der afledes af den nuværende fortolkning, af gensidig forsørgerpligt. Og det vil vi så, netop forsøge at lade stå, som et åbent spørgsmål; hvordan kan der i nogle sammenhænge lægges vægt på loven fra 1925, og samtidig udøve en praksis, som strider mod lovens indhold?

Vi oplever, at ikke mange kender loven og dens dybdegående virkninger - hverken økonomisk, socialt eller menneskeligt. Og vi oplever desværre også, at indtil flere af de

folkevalgte, ikke har forstået loven og dens princippers vidtrækkende konsekvenser for borgere og samfund. Der mangler viden og fakta på området, og derfor undrer vi os over, hvordan kan det tillades, at i forvejen svært belastede, syge og ældre borgere, skal stigmatiseres, ekskluderes, diskrimineres, pacificeres, sanktioneres og tvinges til at leve et liv i uværdighed, uden lige vilkår og uden drømme - blot fordi, de lever sammen med en samlever/ ægtefælle/ registret partner, og blot fordi de eller deres partner, modtager en af de "udvalgte" offentlige ydelser? Og det foranlediger, at vi, i TAAGF, så alligevel og sekundært vælger, at stille spørgsmål til netop størrelsen, af de offentlige ydelser.

Hvis vi f.eks. ser på Førtids- og fleksjobreformen (FØP-reformen), i en lidt større og samfundsøkonomisk kontekst, så repræsenterer reformen en grundlæggende forandring, af den økonomiske beskyttelse af kronisk syge og handicappede, der pga. af deres helbred, ikke er i stand til at arbejde. For det første, indebærer reformen en de facto betydelig reduktion, i den økonomiske ydelse, en stor del af målgruppen modtager, og samtidigt har man, i forbindelse med reformen, ændret det oprindelige formål med overhovedet, at tildele førtidspensionen. Oprindeligt var formålet med, at tilkende en førtidspension, at beskytte kronisk syge borgere uden eller med nedsat arbejdsevne, mod økonomisk fattigdom, og lige præcis dette forhold, at borgeren ikke var i stand til at arbejde, var omdrejningspunktet i pensionssystemet, med en relativt generøs pensionsydelse, da førtidspensionen i sin tid blev etableret. Dengang var formålet udelukkende, og netop, at beskytte kronisk syge og handicappede borgere mod økonomisk fattigdom. Når så ydelsesniveauet sænkes så markant, i forbindelse med FØP-reformen, og man yderligere og særegent underligger ydelsen, den gensidige forsørgerpligt og ægtefælleafhængigheden, så udgør det en væsentlig svækkelse af netop den økonomiske beskyttelse, af disse borgere. Med de reducerede ydelser ufortalt, ender en del af de berørte borgere nemlig, med en de facto mindre økonomisk beskyttelse.

Vi mener faktisk, at dette, er et helt grundlæggende brud med tanken om, at syge og handicappede borgere i Danmark, er sikret en medborgerskabssikret og universel rettighed, og det bekymrer os meget, idet Grundlovens § 75, stk. 2, jo netop forpligter staten til, at forsørge dem, der ikke længere kan forsørge sig selv og sine, pga kronisk sygdom og handicap. Ganske paradoksalt, er konsekvensen af FØP-reformen blevet en betydelig forværring af de grundlovssikrede rettigheder, for de berørte borgere. Reformen har således

hverken fået, den store beskæftigelsesmæssige betydning, og den yderligere tilsigtede sociale inklusion, af borgere med kroniske sygdomme og handicaps, er desværre også fejlet. Tværtimod er reformen blevet en syltekrukke, der blot forlænger afklaringsperioden for de borgere, som pga sygdom og nedsat arbejdsevne, ikke længere kan forsørge sig selv, og så virker den lige modsæt hensigten, i forhold til den sociale inklusion. Faktisk vil vi påstå, at FØP-reformen virker direkte socialt ekskluderende, og dette henleder så yderligere opmærksomheden på, den stigmatisering og diskriminering, som mange førtidspensionister i dag oplever, når de så yderligere modregninges og sanktioneres, i forhold til den gensidige forsørgerpligt og ægtefælleafhængigheden. Og endnu værre. Det er det indiskutabelt, at ydelserne er reduceret så meget, at de i dag de facto ligger under statens dagpengesats, som er tiltænkt som en midlertidig aktiv ydelse, som man ikke skulle kunne leve varigt af. Disse bekymrende indsigter, leder os så videre til næste spørgsmål om, hvorfor og hvordan kronisk syge og handicappede, skal kunne leve og underholde sig selv og sine, af grundlæggende lavere ydelser, end en ledig på en midlertidig aktiv ydelse? Borgere på midlertidige ydelser, kan jo netop, og ofte selv flytte sig videre ud af ydelsen, fordi de som udgangspunkt er (bør være) arbejdsmarkedsparete. Førtidspensionen er jo netop en varig passiv ydelse.

I forbindelse med FØP-reformen ændrede man formålet med førtidspensionen, så man nu ikke længere og kun, betragtede ydelsen, som en økonomisk beskyttelse mod fattigdom. I dag betragtes ydelsen, som en social økonomisk beskyttelse, og det vil sige, at man, på papir anerkender, at ydelsen, også skal kunne beskytte borgerens sociale funktioner. Dette markant ændrede syn på formålet med, at tilkende en varig (passiv) ydelse, kan vi sagtens anerkende og bifalde, men det bekymrer os, så tilsvarende, at ydelserne netop blev nedsat i samme moment. For hvorledes hænger disse betragtninger sammen, og hvorledes mener politikerne, at syge og handicappede borgere, skal kunne opnå stabilitet og ro i forbindelse med tilkendelse af en førtidspension, og samtidig kunne opretholde deres sociale funktionsniveau, når de samtidig ekskluderes socialt (lige modsat hensigten), og når de skal leve og underholde sig med grundlæggende reducerede ydelser OG modregning, i forbindelse med den gensidige forsørgerpligt? Vi mener, at disse fortræffeligheder, er at betragte, som direkte skadelige for både borgere og samfund, og vi mener ikke, at det er forsvarligt og ansvarligt, at belaste een enkelt gruppe af borgere, som i forvejen, ikke selv kan forbedre deres situation, pga. en allerede anerkendt kronisk sygdom og evt. handicaps.

Hvorfor er det netop de varigt syge, ledige og ældre, der skal udsættes for denne social økonomiske, og ikke hensigtsmæssige konsekvens? Og hvordan forklarer politikerne, at borgernes sociale funktioner, faktisk er i fare, når de underlægges den gensidige forsørgerpligt i forbindelse med tilkendelsen af en førtidspension?

Kan Danmark være det bekendt? Enten må reglerne gælde for alle, og ellers for ingen - og hvorfor er den sociale funktion kun vigtig for nogen og ikke for andre? Vi mener ikke, at det for nuværende er gennemseligt, hvorfor nogle ydelser er underlagt loven, og andre ikke, og det forurener billedet (og debatten), at der ikke skelnes mellem aktiv og passiv, og varige og midlertidige ydelser heller. Det kunne være interessant, at høre nærmere om, for hvor nævner det social økonomiske sigte med FØP-reformen, at den gensidige forsørgerpligt skal udmøntes på netop denne gruppe af borgere, som i forvejen er reduceret i ydelsesniveau - og, hvorfor er det særegent for dem, der netop skulle være grundlovssikret, i forbindelse med varig og kronisk sygdom? At vi lige nævner fortidspensionisterne her, er blot et udtryk for, at de netop tilhører en gruppe af borgere, som allerede er tilkendt en førtidspension, og fordi de jo netop, og allerede har dokumenteret, at de ikke længere kan bidrage på det ordinære arbejdsmarked.

Faktisk kan vi, i TAAGF, godt forstå, at der opstår politikerlede og mistillid til systemet og velfærdsstaten Danmark. Det kan for nogen godt se ud som om, at de folkevalgte har mere travlt med, at kontrollere, overvåge og mislykket forebygge svindel og socialt bedrageri, med at modernisere dyrevelfærden, og med at optimere på klimamål. Mange borgere har, naturlig nok, rigtig svært ved, at forstå, hvorfor f.eks svin med stressudløst mavesår, skal prioriteres højere, end de mennesker, der faktisk, og dybest set, skulle passe på dyrene. Hvorfor tør ingen, at give menneskene de samme gode vilkår og betingelser, som dyrene? Vi mener, at både dyr og mennesker skal leve, og kunne fungere med gode vilkår og fair livsbetingelser. I den optimale verden er menneskesyn og syn på dyrene, vel jo, i virkeligheden helt det samme? Vi ønsker os ideelt, at både mennesker og dyr tilgodeses af værn og love, som et udgangspunkt for, at sikre, at alle levende væsner, har de bedst tænkelige vilkår og livsbetingelser både socialt og økonomisk.

Så, hvorfor er vores menneskesyn blevet så ekskluderende og asocial, når netop politikkerne konstant påberåber sig solidariteten, som en af vores allerstørste og mest traditionelle

kerneverdier i velfærdssamfundet? Dyrevelfærdsloven er nu under behandling i Folketinget (L80), idet det er en ca. 30 år gammel lov, som ikke længere er, gennemsigtig og tidssvarende, i forhold til den måde vi i dag holder - og omgås dyr på. Loven var tidligere et værn mod dyremishandling, så man kunne sikre, at dyrene blev behandlet og beskyttet mod misrøgt og ringe agt, og nu ændres og moderniseres loven så til, at skulle sikre dyrene velfærd og værdige forhold, bl.a, fordi dyrene nu opfattes, som sansende væsner. Men hvorledes forklares det så, at en lov fra 1925, om den gensidige forsørgerpligt og dens principper, stadig lever i bedste velgående, og ovenikøbet betragtes som værende passende, solidarisk og tidssvarende, i forhold til den måde, vi mennesker, lever på i 2019? Vi må derfor forvente, at B34 vil blive behandlet i samme ånd og med samme store interesse, som L80, idet vi helt grundlæggende mener, at dyr og mennesker, skal behandles med samme respekt, og som minimum med samme muligheder for, at følge samfundets generelle udvikling og måde at leve på, og dette fordi at både mennesker og dyr er sansende og levende væsner.

I dag er loven om den gensidige forsørgerpligt og dens principper, et udtryk for et stærkt forældet og gammeldags syn på både familien og parforholdet, og den er iøvrigt, ude af takt med de ellers gældende samfundsværdier, den generelle økonomiske udvikling i samfundet, og den politiske dagsorden omkring socialretfærdighed, ligestilling og ansvar for eget liv. Og så betragter vi, loven og dens principper, som en udstedt statsgaranti for, at antallet af enlige blot vil stige og stige, i fremtiden - og det desværre, med store og endnu flere konsekvenser for Velfærdsdanmark. Vores billede af de samlede konsekvenser, og de af loven afledte effekter, er derfor ikke opløftende (og udtømmende), og vi finder dem direkte skadelige for både mennesker, samfund og stat.

Aktuelt i 2019 er følgende grupper af borgere underlagt loven og dens principper:

- Gifte kontanthjælpsmodtagere (aktiv ydelse)
- Gifte borgere på integrationsydelse (aktiv ydelse)
- Gifte unge under 30 år på uddannelseshjælp (aktiv ydelse)
- Samboende og gifte førtidspensionister (passiv ydelse)
- Samboende og gifte folkepensionister (passiv ydelse)

- Enlige i alle de nævnte grupper, hvis de har egen indtægt (over indtjeningsloftet) fra f.eks. løbende erstatninger og egne pensionsmidler, som er tilkendt/udbetalt pga. alder eller alvorlig tilskadekomst (egne eller f.eks. AES-midler)

I 2014-2016 blev loven om aktiv socialpolitik, som nævnt, ændret, og i den forbindelse afskaffede man den gensidige forsørgerpligt og ægtefælleafhængigheden, for de samboende kontanthjælpsmodtagere. Men hvorfor valgte man udelukkende, at fjerne loven, for en del af de borgere, der lever på offentlige ydelser? Burde en afskaffelse for alle ikke være på tide, i 2019? Og hvorfor valgte man, at lempe og løsne, en enkelt gruppe på aktiv ydelser, når borgere på passiv ydelser, ikke selv kan formå, at flytte sig, ud af den tilkendte passiv ydelse? Vi synes, at det hører med til en belysning af området, at få svar på disse spørgsmål og prioriteter.

... Og er det så ikke frygteligt dyrt, at afskaffe den gensidige forsørgerpligt for alle? Det har vi desværre ikke kunnet få oplyst til fulde, og det har heller ikke været muligt at beregne 100%. End ikke Finansministeriet, Udbetaling Danmark eller den siddende regerings ordfører og politikere kan redegøre for økonomien, hverken i forhold til den nuværende drift og administration af loven, eller dens principper og samfundsbelastende virkninger, og derfor mener vi ikke længere, at det er forsvarligt, at lade en lov fra 1925, eksistere og virke, i et moderne, og ellers veludviklet samfund.

Når vi har arbejdet med den samfundsøkonomiske side af den gensidige forsørgerpligt, er vi ofte blevet mødt med forlydener om, at det er for dyrt at afskaffe, og nu har vi så senest, i forbindelsen med 1. behandlingen i Folketinget, den 5. december 2019, fået oplyst, at det vil koste i omegnen af 12-15 milliarder - men det er jo en omkostning, som ikke er retsvisende for det, som vores borgerforslag, går ud på. Det undrer vi os over! Vi taler jo ikke, umiddelbart, om højere ydelser og ens ydelser til alle. Vi taler om, at den enkelte borger får retten til selvstændigt, at kunne råde over, den ydelse man ER blevet tilkendt, jf. de satser, der står i betænkningen, til det enkelte område. Vi mener, at det overslag, der blev lagt til grund for debatten i Folketinget, er et udtryk for uvidenhed og manglende indsigt, i essensen, af det fremsatte borgerforslag, og vi mener, at beregningen bygger på et helt og aldeles anderledes grundlag, end det vi har efterspurgt viden og indsigt i. Vi mener, at det kan vise sig, at det ikke er helt så dyrt, at afskaffe den gensidige forsørgerpligt og den deraf

afledte ægteskabsafhængighed, når man samtidig kigger på de besparelser, en afskaffelse for alle (eller delvist), vil kunne give. Faktisk ved vi, at der som minimum kan opnåes en nul-løsning på sigt, idet, der vil opstå besparelser, som vil komme borgere, samfund og statskasse tilgode, andre steder.

Som tidligere beskrevet, kæmper vi ikke umiddelbart for højere ydelser, selvom vi stiller spørgsmål til redueringen i ydelserne, i forbindelse med FØP-reformens gennemførelse, og vi forstår også godt, at dem der har, skal hjælpe dem, der ikke har så meget. Dette er jo netop en af Danmarks allerstørste værdier. Det ønsker vi slet ikke, at ændre på! Tværtimod ønsker vi, at den enkelte borger, netop får et yderligere incitament til, at forstå hvorfor vi hylder solidariteten, som en af vores foretrukne kerneværdier og traditioner, i Danmark. Ægtefælleafhængigheden er ikke solidarisk og social sund - den er lige netop det modsatte; asocial, demotiverende, ekskluderende og diskriminerende - og utidssvarende. Og derfor mener vi, at en afskaffelse vil komme hele det danske samfund til gavn. Fjerner man den gensidige forsørgerpligt og ægtefælleafhængigheden, forsvinder også mange af de kendte samspilsproblematikker, og der vil i samme moment, være mange andre områder i velfærdsstaten, der vil blive berørt positivt.

POSITIVE EFFEKTER VED EN AFSKAFFELSE

- Flere mennesker ville angiveligt vælge at leve og bo sammen, og man kunne forstille sig, at det ville have en yderligere positiv effekt, på den store boligmangel i Danmark, herunder billigere og flere mindre boliger til de unge, de studerende, de ældre, enlige og de små nyopstartede familier. Vi antager også, at en afskaffelse ville kunne give klimaøkonomiske besparelser, når flere vil vælge at leve sammen, og over en årrække vil en afskaffelse af den gensidige forsørgerpligt, muligvis også føre til en stigning i antallet af børnefødsler i Danmark - det har Danmark brug for! Herforuden er det forventeligt, at de offentlige udgifter til boligstøtte, varmehjælp, enkeltydelser og hjemmehjælp vil falde, da disse allesammen er husstandsindkomst bestemt.
- Vi antager, at Udbetaling Danmark (UBD) ikke længere ville skulle bruge, de samme ressourcer på (gen)beregninger, reguleringer, tilpasninger og kontrol (og dyneløfteri) flere gange årligt, for at kunne modregne, sanktionere og tilrette ydelsesmodtagerne, for deres ægtefællers/ samlevendes indkomster, som ofte svinger. UBD beregner og udbetaler på

nuværende tidspunkt førtidspension, folkepension og boligsikring, som alle er indkomst- og samlivsberegnet.

- Vi antager, at landets kommuner ikke længere ville skulle bruge de samme ressourcer på, at indhente lønsedler og anden dokumentation, og på at beregne og afslå, hvad en evt. ægtefælle kan få/ ikke få, i kontant- og uddannelseshjælp samt i integrationsydelse. Der vil også i kommunerne blive frigivet ressourcer, idet der ikke længere ville være behov for så meget kontrol og fortolkning af borgernes individuelle situationer. De frigivne ressourcer, vil med fordel, kunne anvendes til andre opgaver i de kommunale forvaltninger, hvilket igen ville kunne hjælpe borgernært, og komme mange borgere og samfund til gode.
- Det vil blive lønsomt og attraktivt for alle, at tage ekstra arbejde og gøre en ekstra indsats på arbejdsmarkedet, også for de evt. folkepensionister, der måske af sociale og økonomiske årsager, har lyst til at tage en ekstra tørn. Og måske nogle af de nært forestående pensionister, kunne være motiveret til - og få lyst til, at blive 1-2-3 år længere på arbejdsmarkedet? Dette er iøvrigt en anbefaling fra Faglige Seniorer og CEPOS, og deres anbefaling bakkes yderligere op af Ældresagen. Det skal, til hver en tid, kunne betale sig at arbejde i Danmark - for alle, men den gensidige forsørgerpligt, dens principper og ægtefælleafhængigheden, demotiverer og virker lige modsat, både anbefalinger og ønsker. Hvorfor tage en ekstra tørn på arbejdsmarkedet, når det man tjener, eller har sparet op bliver modregnet, i enten ens egen pension, eller værre endnu, i ens samlevers eller ægtefælles pension/ offentlige ydelse? På den måde opnår hverken borgeren, familien eller samfundet gavn af ekstra arbejdet. Alle taber - og det belaster velfærdsstaten negativt, i den sidste ende. Det kan vi ikke stilsigende blive ved med, at se på! Ved en afskaffelse af loven for alle, vil den skattemæssige indkomst stige - både hos den enkelte, og i fælleskassen Danmark. Flere borgere, ville betale mere i skat, og dette vil gavne, både den enkelte borger, dennes familie/ partner, børn, samfundet og statskassen, bl.a. fordi danskernes forbrug vil stige. En stigning i forbruget, vil resultere i en øget efterspørgsel på arbejde, samtidig med, at produktiviteten vil stige - så her, vil der være tale om udelukkende fordele, for alle. Dette vil, på sigt, skabe endnu flere arbejdspladser, og dermed job til endnu flere, og det vil gavne arbejdsløshedsstatistikken. Endnu flere borgere, vil kunne klare sig selv, uden at skulle bede velfærdsstaten om hjælp,

i form af sociale offentlige ydelser, for at opretholde et godt liv, og Danmark vil blive et sundt og socialt stærkt fællesskab, idet alle disse positive effekter, vil gavne hele Danmark. Borgerne ville, igen, føle sig motiveret og føle sig taget alvorlig, og dermed vil også danskernes trivsel og sundhedstilstand øges på sigt. Mange af disse positive effekter ved en afskaffelse, vil dog ikke kunne kvitteres og slå igennem her og nu, men de vil være synlige og skabe yderligere mobilitet og optimisme i Danmark - og det har Danmark og dets folkevalgte politikere brug for!

- Vi ved, at ensomheden vil falde, som direkte konsekvens af en afskaffelse, af den gensidige forsørgerpligt og ægtefælleafhængigheden. Mange ældre er, i dag ensomme, og selv endda helt unge borgere, kæmper med ensomheden, psykiske og sociale sårbarheder og mistrivsel, fordi de føler sig alene og ensomme. Mange bor alene, og det er ikke fordi, at det er blevet moderne at være single. Det er snarere fordi, at det ikke er økonomisk rentabelt, at være samboende og skabe familie, og fordi, at politikernes holdning til, at man bør og skal deles om alt, ikke vinder genhør i befolkningen, når man måske i en sen alder, eller tidligt i et nyt forhold, skal belastes af hinandens situation. Det er ikke en holdning, der længere deles i den brede befolkning, og dette bevidnes bl.a. af medlemmerne (+60.000) i TAAGF. Når dette ikke vinder ikke genhør i befolkningen, og i samfundet generelt, er det måske på tide, at se på en modernisering af et gammelt værdisæt. For, hvorfor skal f.eks en enke, der finder en ny partner sent i livet, modregnes i sin pension, blot fordi vedkommende danner par med en der stadig er aktiv på arbejdsmarkedet? Og hvorfor skal en ny samlever, der f.eks modtager en løbende forsikringsudbetaling, fra en afdød ægtefælle pludselig dele dele supplerende indkomst med en ny samlever? Hvorfor skal en førtidspensionist med alvorlig arbejdsskade og en løbende f.eks EET erstatning, miste sin førtidspension, blot fordi vedkommende er tilkendt kompensation for, at være blevet syg af, at gå på arbejde? Og slutteligt, hvad med de eksempler, hvor ydelsesramte borgere, på trods af særeje og ægtepagter, alligevel skal husstandsindkomsts beregnes/ modregnes i forhold til f.eks en folke- eller førtidspension? Er det sådan loven var tiltænkt oprindeligt? Man modregner hos den part, der ikke selv har nogen indflydelse på, partnerens nuværende og tidligere livssituation, og det afholder desværre mange fra, at turde og ville indgå, i nye relationer. Det er blevet en dyr og, for nogen, ydmygende og ødelæggende omstændighed, at leve sammen med et menneske på offentlig social ydelse i Danmark, og det er med til at stigmatisere og diskriminere de

allermest sårbare borgere i Danmark, samtidig med, at borgerne føler sig socialt ekskluderet af fællesskabet - og så skaber det store uligheder og rammer skævt socialt, hvilket i sig selv er en belastning for Danmark. Ensomheden koster allerede samfundet ca. 8 mia. hvert eneste år. Vi antager, at mange ældre borgere, med en afskaffelse af loven, vil kunne blive længere i eget hjem, bla. fordi de nære relationer vil kunne hjælpe med dagligdagen, personlige fornødenheder, og praktisk hjælp, og dette vil yderligere kunne frigive ekstra varme hænder, til de ældre og syge borgere, der ikke kan klare sig uden hjælp. I dag tør mange enlige ældre ikke risikere, at blive betragtet som samboende, ved f.eks. at have en god ven, som de deler oplevelser, mad eller rejser med - og dette udelukkende grundet den gensidige forsørgerpligt, og fordi de, selv som enlige kan risikere, at blive betragtet som par, og dermed skal forsørge hinanden. Faktisk behøver man nemlig ikke, at skulle bo fysisk sammen, for at være omfattet af den gensidige forsørgerpligt, som reglerne er i dag. Det er ofte den enkelte kommune og/eller Udbetaling Danmark, der fortolker på den enkelte borgers livssituation, og det krænker den almindelige danskers retsbevidsthed og tillid til systemet. Når selv, ikke love og bekendtgørelser kan sikre, at man bliver behandlet anstændigt, og på lige betingelser, er det jo ikke svært at forestille sig, borgernes fortvivlelse, afmagt og fravalg. Hvorledes kan det iøvrigt forklares og forsvares? At blive betragtet som samlevende, er jo i praksis, ikke nødvendigvis det samme, som at have samme adresse - der skal nu blot være tale om et kontinuerligt samvær, med en eller anden form for fælles drift f.eks fælles transport, fælles indkøb og måltider, hjælp med vasketøj, havearbejde mm. Her vurderer myndigheder i dag, egenrådigt og koldblodigt, hvornår DE mener, at der er tale om fælles husførelse eller fælles fordele. Iøvrigt endnu et eksempel på social eksklusion, og for enhver, der måtte blive udsat for det, en særdeles grænseoverskridende begivenhed, i et ansvarligt voksent menneskes liv, at blive påberåbt eksisterende samlivstatus, udelukkende grundet et nært venskab. Dette er iøvrigt problematisk, idet retssikkerheden, som iøvrigt også er, en stor og stærk samfundsværdi i Danmark, er i fare for den enkelte borger, og borgerne mister tilliden og incitamentet til at vælge fælleskaber til, og så kører det i ring. Det er, på ingen måde værdigt og gavnligt, men sådan er det med den gensidige forsørgerpligt i Danmark, den sniger sig ind alle steder, skaber social og økonomisk fattigdom, og rammer skævt i samfundet. Og ingen vil i 2019 synes og mene, at disse forhold er hverken rimelige eller retfærdige. I TAAGF mener vi faktisk, at det er uværdigt, at behandle borgerne med så lidt respekt for deres integritet og egen fri vilje og motivation.

- Vi antager, at der vil blive frigjort penge i kommunerne, hvis den gensidige forsørgerpligt og ægtefælleafhængigheden afskaffes, da der naturligt bliver behov for færre økonomiske fripladser i daginstitutionerne, færre enkelttillæg til f.eks tandlæge, briller, medicin, boligindskud mm., og ekstra udgifter til de enlige forsørgere, ekstraordinære børnefamilieydelse mm. vil falde. Man vil kunne opnå den særdeles positive effekt, at familier ikke falder fra hinanden, eller bliver tvunget til at vælge samlivet fra pga økonomisk ruin og belastning, og dette antager vi generelt, vil kunne ses i skilsmissestatistikkerne også. Det vil gøre det nemmere og mere skånsomt, at være barn, og ingen er vel uenige i, at børn trives allerbedst med både en far og en mor? Dermed vil vi kunne undgå, at børn og unge belastes pga opsplitting og opbrud i familien - ikke kun pga den belastede familie-økonomi, og de deraf ledte begrænsninger i børnelivet, men også i forhold til psykisk, fysisk og social mistrivsel, stress mm., hvis mor og far skal skilles og/ eller leve adskilt. På den måde, vil det også have positive effekter på Børnepsykiatrien, Skolepsykologien mm., og det vil kunne frigive yderligere ressourcer hos f.eks. kommunale sagsbehandlere, støttelærere og ifht. specialopgaver i skoler og daginstitutioner. Og så vil det gavne både borgere, familier, samfund og stat, fordi flere familier vil kunne "klare" deres liv alene, uden at deres børn skal blive gidsler og betale prisen med deres trivsel og barndom. Bl.a. viser en nylig undersøgelse, at op til hver fjerde barn i Danmark, har haft hovedpine, været ukoncentreret og haft søvnproblemer, indenfor den seneste uge, og generelt mistrives i den danske Folkeskole - kunne det mon tænkes, at den gensidige forsørgerpligt kan have, nogen form for andel, i den statistik, ligesom vi mistænker, at skilsmissestatistikken kan være påvirket af den gensidige forsørgerpligt og ægtefælleafhængigheden? Vi ved det ikke med sikkerhed, men det efterlader os tilbage med mange tanker og bekymringer.

SAMMENFATNING

Vi mener, at Danmark og alle borgere, vil være bedst tjent med, en total afskaffelse af den gensidige forsørgerpligt og ægtefælleafhængigheden - og særligt, som samboende, idet samboende, ikke i andre, af livets forhold, betragtes som ægtefæller. Vi mener også, at det i denne, og samme forbindelse skal sikres, at Grundlovens § 75, stk. 2, i fremtiden vil kunne give de varigt syge og handicappede, den grundlovssikrede ret tilbage, så de kan modtage en social offentlig ydelse uden, at skulle betale med et forringet socialt funktionsniveau og måske endda ende i økonomisk fattigdom, uden reelle muligheder for, at flytte sig ud af deres situation, netop grundet sygdom og handicap.

Vi ønsker og kæmper for en total afskaffelse for alle i Danmark - og, hvis du/ I er enig(e) med os i, at loven og dens principper, ikke hører hjemme i Danmark i 2019, så kan du/I følge vores kamp for at samle støtter til, at afskaffe loven, ved at melde dig/ jer ind i Facebookgruppen: "TAAGF - Total Afskaffelse Af Gensidig Forsørgerpligt". Her kan der endnu støttes på borgerforslaget, og her er der mange levende og virkelige eksempler på, at den gensidige forsørgerpligt og ægtefælleafhængigheden, ikke længere virker efter hensigten, i 2019.

Vi må i denne forbindelse også henvise til, det trykte materiale, som er omdelt umiddelbart forinden 1. behandlingen i Folketingssalen, torsdag den 5. december 2019. I det omtalte materiale, findes der netop forskellige levende historier fra den virkelighed, som den gensidige forsørgerpligt skaber, for modtagere af udvalgte, offentlige sociale ydelser. Vi må dog advare om, at materialet ikke just er opløftende og optimistisk læsning. Til gengæld garanterer vi, at historierne kommer fra ægte og levende borgere, der alle, uden undtagelse, har gjort, hvad de selv kunne, for at forbedre deres situation, inden de landede i det offentlige ydelsessystem, efterladt af Danmark med tvivlsom og ringe grad af retsikkerhed og uden nogen form for økonomisk selvbestemmelse og råderum. Hvem vil se frem til folkepensionsalderen med disse dystre og deprimerende udsigter, og hvem af vil turde, at melde sig syg på jobbet i morgen? Vi lever ikke længere i 1925, men skriver snart 2020 - så mon ikke snart tiden nu er inde til, at få afskaffet den gensidige forsørgerpligt og ægtefælleafhængigheden, for alle på offentlige ydelser, i Danmark?

Afskaf derfor denne utidssvarende lov, så ALLE borgere i Danmark, får den samme mulighed for selvstændigt, at kunne råde og disponere over egen skattepligtige indkomst, og for selv, at kunne vælge, hvordan de vil leve, eksistere og udfolde deres liv og drømme - for hvem tør, og kan tillade sig at drømme, når man, som borger, er underlagt gensidig forsørgerpligt og ægtefælleafhængighed?

Mange alvorligt syge har måske ikke så mange år tilbage, mange ældre havde måske set frem til, at kunne opretholde deres levevis for egne opsparede midler, gennem et langt arbejdsliv, og mange ledige er, end ikke afklaret, og hænger i systemet uden værdighed, og med u-afklaret helbred og arbejdevne. Disse bekymrende forhold og betingelser fordrer ikke drømme om fremtiden, og når mennesker ikke længere tør drømme, er det noget helt galt i Danmark. Den gensidige forsørgerpligt er derfor et "dyrt" bekendtskab for mange, og et levn fra gamle tider - og loven tjener ikke længere hverken borgere, samfund eller statskasse.